

ÖRNEK VERMEK

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

örnek vermek *Deyim* bir konuyu daha ayrıntılı bir biçimde anlatabilmek için örneklendirmek.

misal göstermek *Deyim* örnek vermek.

ATASÖZLERİ VE DEYİMLER SÖZLÜĞÜ

(م ث ل) 169 + (ض ر ب) 58

إِنَّ اللَّهَ لَا يَسْتَحْيِي أَنْ يَضْرِبَ مَثَلًا مَا بَعُوضَةٌ فَمَا فَوْقَهَا فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا فَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَيَقُولُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا يُضِلُّ بِهِ كَثِيرًا وَيَهْدِي بِهِ كَثِيرًا وَمَا يُضِلُّ بِهِ إِلَّا الْفَاسِقِينَ

Allah, bir sivrisineği de ondan üstün olanı da **örnek vermekten** kesinlikle çekinmez. Böylece iman edenler, bunun Rablerinden gelen bir gerçek olduğunu mutlaka bilirler; inkâr edenler ise “Allah, bu örnekle neyi amaçlamış?” derler. (Oysa Allah,) Bununla birçoğunu **dalalete düşürür**, birçoğunu da **hidayete erdirir**. Ancak O, fasıklardan başkasını **dalalete düşürmez**. **2/BAKARA-26**

أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَالَتْ أَوْدِيَةٌ بِقَدَرِهَا فَاحْتَمَلَ السَّيْلُ زَبَدًا رَابِيًا وَمِمَّا يُوقِدُونَ عَلَيْهِ فِي النَّارِ ابْتِغَاءَ حُلِيَّةٍ أَوْ مَتَاعٍ زَبَدٌ مِثْلَهُ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْحَقَّ وَالْبَاطِلَ فَأَمَّا الزَّبَدُ فَيَذْهَبُ جُفَاءً وَأَمَّا مَا يَنْفَعُ النَّاسَ فَيَمْكُتُ فِي الْأَرْضِ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ

O, gökten su indirdi de vadiler kendi hacimlerinde sel olup aktı. Bu sel, üste çıkan bir köpüğü yüklenip götürdü. Süs veya (diğer) eşya yapmak isteyerek ateşte erittikleri şeylerden de buna benzer köpük olur. İşte **Allah hak** ile **batıla** böyle **örnekler verir**. Köpük atılıp gider. İnsanlara **faydalı olan** şeye gelince, o veryüzünde kalır. İşte Allah böyle **örnekler verir**. **13/RA'D-17**

تُؤْتِي أَكْثَرَهَا كُلِّ جَبِينٍ بِإِذْنِ رَبِّهَا وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ

(O ağaç), Rabbinin izniyle her zaman yemişini verir. **Ders alsınlar** diye **Allah** insanlara **örnekler verir**. **14/İBRAHİM-25**

وَسَكَنتُمْ فِي مَسَاكِنِ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ وَتَبَيَّنَ لَكُمْ كَيْفَ فَعَلْنَا بِهِمْ وَضَرَبْنَا لَكُمْ الْأَمْثَالَ

Siz, kendi nefislerine zulmedenlerin yaşadıkları yerleri **mesken tutmuşunuz**. Onlara ne yaptığımız apaçık belli olmuştu ve size **örnekler vermiştik**. **14/İBRAHİM-45**

فَلَا تَضْرِبُوا لِلَّهِ الْأَمْثَالَ ۚ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ

Allah'a **örnekler vermeyin!** Şüphesiz ki Allah bilir; siz bilemezsiniz. **16/NAHİL-74**

أَنْظُرْ كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَالَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا

(Resul'üm!) Senin hakkında bak ne biçim **örnekler verdiler!** Artık onlar **dalalete düşmüşlerdir** ve **hiçbir (çıkart) yol da bulamazlar**. **17/NİSA-48**

أَنْظُرْ كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَالَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا

(Resulüm!) Senin hakkında bak ne biçim **örnekler verdiler!** Artık onlar **dalalete düşmüşlerdir** ve **hiçbir (çıkart) yol da bulamazlar**. **25/FURKAN-9**

اللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ مِثْلُ نُورِهِ كَمِشْكُوتٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ الْمِصْبَاحُ فِي زُجَاجَةٍ الزُّجَاجَةُ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ يُوقَدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُبَارَكَةٍ زَيْتُونَةٍ لَا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ نُورٌ عَلَى نُورٍ يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

Allah, göklerin ve yerin nurudur. Onun nurunun temsili, içinde lamba bulunan bir kandillik gibidir. O lamba kristal bir fanus içindedir; o fanus da sanki inciye benzer bir yıldız gibidir ki, doğuya da, batıya da nispet edilemeyen mübarek bir ağaçtan, yani zeytinden (çıkan yağdan) tutuşturulur. Onun yağı, neredeyse, kendisine ateş değmese dahi ışık verir. (Bu,) nur üstüne nurdur. Allah dilediği kimseyi **nuruna eriştirir**. **Allah** insanlara (işte böyle) **örnekler verir**. Allah her şeyi bilir. **24/NUR-35**

وَكُلًّا ضَرَبْنَا لَهُ الْأَمْثَالَ ۖ وَكُلًّا تَبَّرْنَا تَتْبِيرًا

Kur'an Yolu (Divanet İşleri)

Oysa her birine ibretli **örnekler vermiştik**. Nihayet hepsini **kırıp geçirdik**. 25/FURKAN-39

وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ وَمَا يَعْقِلُهَا إِلَّا الْعَالِمُونَ

İşte biz, insanlar için **örnekler veriyoruz**, (bunlara) sadece bilenler **akıl erdirebilir**. 29/ANKEBUT-43

(Bu ayette “**الأمثال**” önce gelmiştir.)

ضَرَبَ لَكُمْ مَثَلًا مِّنْ أَنفُسِكُمْ هَلْ لَكُمْ مِنْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ مِنْ شُرَكَاءَ فِي مَا رَزَقْنَاكُمْ فَأَنْتُمْ فِيهِ سَوَاءٌ تَخَافُونَهُمْ كَخِيفَتِكُمْ أَنفُسَكُمْ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ

Allah size kendinizden bir **örnek vermektedir**: **Ellerinize bakanlardan**, size verdiğimiz rızıklarda - birbirinizden çekindiğiniz gibi kendilerinden çekineceğiniz derecede sizinle eşit (haklara sahip)- ortaklarınız var mı? İşte biz ayetlerimizi, aklımı kullanacak bir kavim için böylece açıklıyoruz.

30/RUM-28

وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ۝

Ant olsun ki biz, **ders alsınlar** diye, bu Kur'an'da insanlara her türlü **örneği verdik**. 39/ZÜMER-27

ذَلِكَ بِأَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا الْبَاطِلَ وَأَنَّ الَّذِينَ آمَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ لِلنَّاسِ أَمْثَالَهُمْ

Bunun sebebi, inkâr edenlerin batılın **ardından gitmeleri**, inananların da Rablerinden gelen hakka uymuş olmalarıdır. İşte böylece Allah, insanlara kendilerinden **örnekler verir**. 47/MUHAMMED-3

لَوْ أَنزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَى جَبَلٍ لَّرَأَيْنَاهُ خَاشِعًا مُّتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ

Eğer biz bu Kur'an'ı bir dağa indirseydik, muhakkak ki onu, Allah korkusundan **boyun bükmüş**, parça parça olmuş görürdün. Bu **örnekleri** insanlara belki **düşünüp taşınırlar** diye **veriyoruz**. 59/HAŞİR-21